

Kdo igra mojo vlogo?

Blaž Lukan

gledališka uprizoritev
Via negativa
avtorji

Bojan Jablanovec et al.
produkcija Društvo B-51
in Via negativa
premiéra 23. 11. 2002
v Moderni galeriji

Via negativa avtorja Bojana Jablanovca (napoveduje jo kot prvo v seriji gledaliških raziskav) raziskuje vprašanja identitete. V dveh urah šest igralcev, vsak na svojem prizorišču, odigra svojo zgodbo. Glede na uvodni stavek pa je svojilni zaimek v zadnji trditvi že problematičen. Zgodba, ki jo igralec predstavi občinstvu, je namreč samo delno njegova. Res si jo je – kot kaže – zamislil in pripravil sam (najverjetneje ob asistenci režiserja in dveh dramaturginj, Nane Milčinski in Saše Helbel), vendar je namenjena občinstvu, sam pa je kljub identifikacijski repliki, ki jo pove ob začetku (ali nekje med nastopom), vendarle samo igralec. Gre torej za vlogo, ki si sicer za snov jemlje igralčevo zaseb-

nost, vendar preoblikovano v smiselno zaokrožen in estetsko »spoliran« nastop. Drugi obrat v uprizoritvi se zgodi v zadnjem prizoru, ko igralci zamenjajo svoje vloge. Tako npr. Iva Babič odigra prizor, ki ga je do tistega trenutka več skupinam gledalcem predstavljal Marko Mandić. Ne samo vloge, tudi identiteta je zamenljiva, nam sporočajo avtorji *Vie negative* in s tem postavljajo gledalca pred usodno vprašanje: Kaj pa jaz? Kdo je sploh jaz?

Prizori so vsak zase nenavadno zanimivi in gledališko privlačni, izvedeni z izčističenimi in skrajno ekonomiziranimi gledališkimi sredstvi, kjer jim kot kostumi rabijo (zagotovo izbrana) zasebna oblačila, scenografijo pa predstavlja aktualna razstava Moderne galerije, Nenaslikano (na kateri si je, kot lahko predvidevamo, vsak od nastopajočih izbral ustrezno dvorano). Z lastno identiteto vstopajo igralci v dialog na različne načine: Grega Zorc poo-

seblja predmete, ki ga vežejo na boleč spomin, povezan z lastnim poreklom, in je pri tem poln zbrane tišine, Gaber Kristijan Trseglav je bolj zgovoren in pred nami v (na trenutke magritovskih) fragmentih uprizarja svoj (gorenjski?) dom, Primož Bezjak v pravi drobni drami z plesnim finalom rekapitulira zgodovino svoje muč-

ne poškodbe kolena, Iva Babič se gledalcem predstavi kot subjekt brez lastne identitete, kot seštevek produktov sodobne potrošnje, opremljenih z znamko in reklamnim sloganom, pri čemer tudi njena telefonska številka in celo ime učinkujeta samo kot blagovni znamki, Barbara Kukovec pa nastopi kot eksplicitni nadomestek za Petro Govc, ki je študij predstave zapustila zaradi poroda. Njen prizor je z nekaj duhovitimi rešitvami emblematičen za uprizoritev kot celoto, tako da zaključna zamenjava vlog niti ni več potrebna, saj gledalca prikrajša za prizor enega (katerega, je odvi-

sno, po kakšnem vrstnem redu si izbira nastopajoče) izmed igralcev.

Bolečine, travme, užitki in veselja so torej stvar izbire. Tudi vase se je treba vživljati, se najprej šele identificirati kot jaz. Ali je kakšna razlika, če tvojo vlogo (tvoje življenje) odigra nekdo drug? Kaj je tisto, kar naše življenje identificira kot samo naše? Kaj ne-odživetega, ne-odigranega, ne-naslikanega? Serija ontoloških gledaliških in eksistencialnih vprašanj je izrečena gledališko artikulirano, razločno in nedvoumno; razen zaključnega prizora (in morda podnaslova celotnega dogodka – Izhodiščna točka: jeza – ki je rabil avtorjem kot izhodišče, vendar ga je izvedba presešla) odlikujejo predstavo pregleden načrt, jasno stališče, prava mera distanciranega humorja na lasten račun, premišljeno ravnovesje med vnaprej pripravljenim in hipnim, obvladan timing in prijazno razmerje, ki ga vzpostavi z občinstvom. V vseh pogledih obetavno.

Obetavno